

РЕКЛАМА НА САЙТЕ([//ALLBEST.RU/UNION/ADVERT.HTM](http://ALLBEST.RU/UNION/ADVERT.HTM)) [ОБРАТНАЯ СВЯЗЬ\(//ALLBEST.RU/UNION/FEEDBACK.CGI\)](http://ALLBEST.RU/UNION/FEEDBACK.CGI)[СКОЛЬКО СТОИТ ЗАКАЗАТЬ РАБОТУ?\(//MULTIWORK.ONLINE/NEWLAND?FROM=LINK11\)](http://MULTIWORK.ONLINE/NEWLAND?FROM=LINK11)[КОЛЛЕКЦИЯ "REVOLUTION"\(/\)](#)

Что ищем?

НАЙТИ

[Главная](#)[Коллекция "Revolution"](#)[Литература](#)["Бути собі ціллю!" Феміністична проблематика прози Ольги Кобилянської](#)

Узнай сколько стоит написать твою работу. В октябре скидки до 30%

Выберите тип работы

Тема работы

ДАЛЕЕ »

"Бути собі ціллю!" Феміністична проблематика прози Ольги Кобилянської

Ольга Кобилянська як постать, що найяскравіше втілює ідею українського літературного фемінізму межі століть. Ідейно-світоглядові та характеристичні збіжності особистостей самої письменниці та героїнь її прозових творів. Феміністичні та ніцшеанські мотиви.

[РУБРИКИ\(/\)](#)[ПО АЛФАВИТУ\(/\)](#)[ЗАКАЧАТЬ](#)[ФАЙЛ\(/UPLOAD.HTML\)](#)[Рубрика\(/\)](#)[Литература\(/literature/\)](#)

Вид

статья

Язык

украинский

Дата добавления

Нужна помощь с учёбой?

Наши эксперты готовы помочь!

Размер файла

23,8 К

ЗАКАЗАТЬ
РАБОТУ(//MULTIWORKORG.ORG/?
FROM=LINK1.S).

ВЕБМАСТЕРУ(//ALLBEST.RU/REFERAT/)

ПРОДАТЬ(//ALLBEST.RU/REFERAT/).

ПОСМОТРЕТЬ ТЕКСТ
РАБОТЫ

СКАЧАТЬ РАБОТУ
МОЖНО
ЗДЕСЬ(/LITERATURE/C00801439.HTML).

ПОЛНАЯ ИНФОРМАЦИЯ О
РАБОТЕ(/LITERATURE/00801439.HTML).

ВЕСЬ СПИСОК
ПОДОБНЫХ
РАБОТ(HTTP://ALLBEST.RU/O-
3C0B65635A2AC78B5D43A89421316C26.HTML).

Курс: построение продаж
онлайн-школы

Узнать больше

Скидка 20% на курс. Построение продаж в онлайн-школе. Промокод SELL20

edmarket.ru

РЕКЛАМА | 18+

(//multiwork.online/newland?from=linkbaner).

Отправьте свою хорошую работу в базу знаний просто. Используйте форму, расположенную ниже

Название работы

Ваше имя или ник

Ваш e-mail (не обязательно)

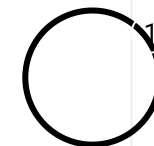
Файл не выбран

ОБЗОР

ОТПРАВИТЬ РАБОТУ НА САЙТ

Нужна помощь с учёбой?

Наши эксперты готовы помочь!

Студенты, аспиранты, молодые ученые, использующие базу знаний в своей учебе и работе, будут вам очень благодарны.

Узнай сколько стоит написать твою работу. В октябре скидки до 30%

Выберите тип работы ▼

Тема работы

Предмет

ДАЛЕЕ »

8

Размещено на <http://www.allbest.ru/>

кобилянська фемінізм український літературний

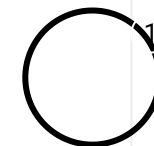
"Бути собі ціллю!" Феміністична проблематика прози Ольги Кобилянської

Марина Денисенко

Ольга Кобилянська є постаттю, що найяскравіше втілює ідею українського літературного фемінізму межі століть. Письменниця була феміністкою за переконаннями, феміністками виступають і її героїні. Перший феміністичний твір Кобилянської й один з її перших творів взагалі - новела "Людина", присвячена Наталі Кобринській, яка була ідейним учителем Кобилянської і прилучила її до фемінізму. Однак скоро захоплення Кобринською змінюється роздратуванням. Коли з 1885 р. Кобринська звертається до Кобилянської з проханням написати "алегорію про волю, життя, любов та владу" до жіночого альманаху, остання знервовано записує у своєму щоденнику: "Тепер ці справи мене мало хвилюють. Я ненавиджу тих шляхетних захисниць жіночих прав, бо Натальця серед них перша. Вони вже мені остогидли". Кобилянська стояла осторонь доволі активного жіночого руху в Галичині 80-90-х років, започаткованого Кобринською. Але за свого життя вона зажила великої письменницької слави, твори її виходили і читалися, сучасниці її обожнювали і вважали символом своєї епохи.

Нужна помощь с учёбой?

Наши эксперты готовы помочь!

Работы в архивах красиво оформлены согласно требованиям ВУЗов и содержат рисунки, диаграммы, формулы и т.д. PPT, PPTX и PDF-файлы

представлены только в архивах.
Рекомендуем [скачать](https://revolution.allbest.ru/literature/c00801439.html)
[работу\(//literature/c00801439.html\)](https://revolution.allbest.ru/literature/c00801439.html).

Майже не прилучаючись до пропагандистських поривань своїх землячок, Кобилянська залишається, однак, твердою поборницею жіночої самостійності. Вона переживає крах роману з Осипом Маковеем, який узяв шлюб із іншою жінкою, менш освіченою й активною. Після цього Кобилянська лишилася старою панною, хоча щоденникові записи свідчать про пристрасність та палкість її натури. Вона весь час у когось закохується і просто не може без цього жити. Іноді схильна до афішування своєї самопожертви: "Я вже живу не для себе, а для жіночого питання і не буду виходити заміж". (112. - Запис 1886 року, Кобилянській лише 23 роки.) Але думка про те, що вона залишиться незаміжньою, гнітить її: "О, я знаю, для мене буде жахливо залишитися старою панною. Для мене, з таким гарячим, шаленим серцем".

Після "Людини" Кобилянська пише "Царівну", що репрезентує ті самі ідеї. "Царівна" - твір багато у чому автобіографічний. "Мої особисті переживання відігравали чималу роль у моїх писаннях. "Царівна" писана кровією мого серця" (348), - пише Кобилянська в автобіографії "Про себе саму". Повість написана від першої особи, і стиль її близький до щоденникового. Це типово жіночий, "інтимний" жанр; не призначений для читання широкою публікою, він не зобов'язує до суворого дотримання форми. Однак жанр щоденника дає читачеві змогу зазирнути у найвіддаленіші куточки душі героїні, Наталки Верковичівни. Що ж читач може там побачити? Майже все те саме, що в щоденниках самої Кобилянської. Автобіографізм повісті очевидний. Почнемо з фактологічних збіжностей. "Я родилася 29 падолиста", - так починається повість. Сама Кобилянська народилася 27-го. Верковичівна гарно співає, так само і Кобилянська, про що не раз згадує в щоденнику. Верковичівна має бліде обличчя, розкішне волосся, великі очі та високий стан. Так само і молода Кобилянська. Верковичівна говорить іноземними мовами, найкраще - німецькою. Так само і Кобилянська. Верковичівна - русинка, звичайно, і Кобилянська також; обидві порівнюють себе з Лорелай.

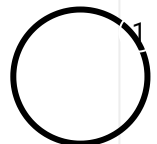
Тепер перейдемо до ідейно-світоглядних та характеристичних збіжностей. І Кобилянська, і її Царівна обидві є:

1) ніцшеанками;

Нужна помощь с учёбой?

Наши эксперты готовы помочь!

2) феміністками;

3) патріотками своєї батьківщини;

4) схильними до нарцисизму. Розшифруємо кожну тезу.

Кобилянська була палкою прихильницею Ніцше, як і багато хто з її сучасників. Художній тип прози Кобилянської - ніцшеанський у своїй основі, її герої намагаються подолати нудоту життя, шукають вищого його сенсу, пориваються *ins Blau*, щоб досягти абсолютної свободи і стати "надлюдиною", яка живе "по той бік добра і зла". Всі ці постулати є непорушними для Наталки Верковичівни. Як визначала сама Кобилянська, вона вклала "його (Ніцше) гарні, великі й далекосяглі цитати" (286) у повість. Наталка свято вірить у своє високе призначення й повсякчас намагається подолати буденщину, виділитися з "товпи". Смісл життя для неї - в перманентній боротьбі. Вона, звичайно, не згодна з традиційно уготованою для жінки долею і кидає виклик своїм рідним та оточенню. Власна хоробрість захоплює її саму, а од відчуття власної винятковості паморочиться в голові. Осип Маковей охарактеризував "Царівну" як "хоробливу змисловість і істерію" (341), сама Кобилянська, звісно, з ним не погодилась.

Жадоба абсолютної свободи межує в Наталки з егоцентризмом: "Мати таку свободу, щоб бути собі ціллю! Передусім бути собі ціллю й обробляти самого себе, з дня на день, з року до року. Бути передусім собі ціллю, а опісля стати або для одного чимсь величним на всі часи, або віддатися праці для всіх. Боротися за щось найвище, сягаюче далеко за буденне щастя." ³. Стати надлюдиною Наталка може лише тоді, коли подолає конвенційні приписи свого суспільства: здобуде можливість сама вибирати собі чоловіка, "свобідного, із розумом", що є її ідеалом, займатися розумовою діяльністю, - тобто одержати фізичну, матеріальну та духовну незалежність. У цьому концепція *Ubermensch*'а тісно стикується з фемінізмом. Бо що ж таке вільна жінка "для самої себе", як не надлюдина? Жінці з "товпи" подібне не під силу.

Наталка Верковичівна - "зразкова" феміністка. Вона бореться за рівність жіночих прав з чоловічими й досягає мети, ~~принаймні для себе~~. Однак Леся Українка зауважувала, що "Царівна" "слишком подвержена феминистической тенденции" ⁴,

що робить її надмірно декларативною і, як наслідок цього, - недостатньо переконливою.

Бути надлюдиною передбачає також певну змаргіналізованість. Ти вже поза "товпою" й, хоча перебуваєш над нею, ти є аутсайдером, для героїнь Кобилянської це подвійна змаргіналізованість - за статтю й за національність. Те саме відчуття зустрічаємо в Лесі Українки ("Кассандра", "Боярина"), сягає воно навіть й модерних, вірніше, постмодерних часів.

Наталці боляче бачити, як пригноблюють її народ, як цькують його мову. Але вона вірить у його світлу будучність, як і у свою власну, її почуття до Орядина підсилюються тим, що вони обоє - русини-інтелігенти, "товариші по біді", обоє змаргіналізовані за ознакою національності. Однак завдяки тому, що Орядин - мужчина, він має більшу вартість, вважає Наталка, Це "боротьба статей", і Наталка не хоче виходити з неї переможеною. Вона стала "царівною", подолала подвійну змаргіналізованість.

Ніцшеанством зумовлена ще одна риса вдачі самої Кобилянської і, як результат, її героїнь. Це - нарцисизм, самозамилювання. "Я гарна!" - промовляє Наталка, розглядаючи себе у дзеркало. Обожаю слухати відомості про те, яке враження вона справила на товариство на останній вечірці, що говорять про її красу, розум і таланти. Віддає собі належне і сама Кобилянська. "Нині він почув, як гарно я співаю, бо мав із чим порівняти - там (у хорі. - М. Д.) співають ще дві медузи, бридко і невміло" (172), - записує вона до свого щоденника 1883 р. Авторка та її героїня постійно саморефлексують і намагаються подивитися на себе наче з боку. Те, що вони бачать, викликає у них захоплення. Вони не мають жодних сумнівів у своїй вищості, виточеності, а може навіть і геніальності. "Ціла гордість моєї вразливої аристократичної душі скипіла", - каже про себе Наталка. "Я інтелігентніша за всіх тут і що вище підіймаюся, то відчуваю себе самотнішою", - пише Кобилянська у щоденнику (179).

Вершиною нарцисизму Наталки є її уявлення про себе. "Царівною" - піднятися над натовпом, царювати, владарювати. Якщо в першому феміністичному творі Кобилянської "Людина" героїня прагне стати "людиною", тобто поціновуватися не за

статтю, а за загальнолюдськими якостями, то в "Царівні" Наталка хоче стати саме "царівною", тобто не лише дорівнятися привілейованій чоловічій касті, а й піднятися над нею. Тут феміністичні ідеї доведено до максимуму, що межує з абсурдом, бо про рівність статей тут уже не може йтися.

Хоч як прагне Наталка "бути ціллю для самої себе, вона чується "царівною" лише тоді, коли з'являється "царевич", здатний оцінити її чесноти. Незважаючи на проголошувану нею самодостатність, вона все-таки мислить себе як об'єкт, дискредитує цим свою феміністичність й, можливо, не усвідомлюючи цього. "Я - твоя Царівна!" - шепоче вона Маркові. Скарб має належати комусь, інакше він втрачає свою вартість. А в тому, що вона "скарб" для чоловіка, у Наталки, здається, немає жодних сумнівів.

Духовний світ інтелігенції зображується в деяких інших новелах Кобилянської, зокрема, в новелі "Він та Вона", де дискурсивно порушується також тема жіночої емансипації. Авторка не дає імен своїм героям, це узагальнені, архетипові "Він" та "Вона". Новела вибудована як фрагменти щоденників чи внутрішніх монологів "Його" та "Її", що весь час перемежуються. Герої знайомляться, закохуються й близькі до одруження наприкінці новели. "Вона" - типова героїня Кобилянської. Емансипантка, патріотка, ніцшеанка - все це їй притаманне. "Він", з дещо мізогіністичними (зневажливими стосовно жінки) настроями на початку новели, далі цілком підпадає під "її" вплив. "Вона", хоча й емансипантка, однак "її емансипація гарна та лагідна", зауважує "Він", бо вона не належить до тих "мeger", що на кожному кроці торочать про рівноправність. "Вона", як і Наталка із "Царівни", вміє "проходити по лезу бритви": не поступатися жодним зі своїх принципів й водночас досягати свого; бути феміністкою, "занадто розумною", гордячкою, і водночас викликати захоплення та подив чоловіків. Тут повторюється ще одна деталь, присутня в "Царівні": "Вона" - русинка, "Він" - німець. Русинка "завойовує" серце представника панівної нації, що робить її перемогу ще вартіснішою. Подвійну змаргіналізованість знову подолано. Інша новела про інтелігенцію ("Valse melancolique") описує спільне життя трьох "артистичних" жінок. Одна з них - малярка, друга - музикантка, третя - вчителька. Новела є автобіографічною, про що писала сама Кобилянська у листі до Осипа Маковея. Вона ототожнювала себе із Софією Дероженко, музиканткою. Прототипом малярки слугувала близька подруга письменниці Августа Кохановська, яка

ілюструвала Ольжині твори. Світ цих трьох жінок - це світ без чоловіків, їхній ідеал - вільна жінка, що "не пішла ані в жінки, ані в матері, а розвинулася так вповні" (2, 435). Вираз "стара панна" викликає в малярки роздратування, вона воліє зватися "незамужньою жінчиною". Ці три "незамужні жінчини" утворюють щось на зразок власної, жіночої сім'ї. Усі три люблять одна одну, але безкорисливо, як можуть любити лише самі жінки. Така любов виключає суб'єктно-об'єктні категорії, є вільною від примусу й нічого не вимагає взамін. Вона є безкорисливою, бо звернена на "тобі подібну" й віддзеркалюється на саму тебе. "Ніхто з них не жадав сеї любові від мене як чогось вищого, святішого в житті, але я сама подавала її їм. І подаючи її, була сама щаслива" (2, 459), - визнає героїня Кобилянської.

Феміністичні та ніцшеанські мотиви присутні також у повісті "В неділю рано зілля копала.". Повість змальовує народне середовище, а не інтелігентське, як у попередніх творах. Світ, що постає у повісті, цілком керований жінками: головною героїнею Тетяною, циганкою Маврою, суперницею Тетяни Насткою, матір'ю Тетяни - Іванихою Дубихою. Головний чоловічий персонаж, Гриць, що закохується одразу в двох дівчат, є цілковито пасивним. Він безпорадний перед цією дилемою і вважає, що Настка з Тетяною повинні вирішити за нього: "Нехай тепер обі зроблять лад між собою, коли вже так склалося. Настка нехай зробить. Вона вигадлива, на все раду знає. Що йому журитися?" (2, 186).

Своїм ворожінням визначає розвиток подій інший жіночий персонаж повісті - циганка Мавра. Вона - жертва чоловічої жорстокості: за те, що вона народжує біле дитя, її виганяють з циганської громади власний батько та чоловік Раду, безжалісний ватажок громади. Ще одна сильна жінка у повісті - мати Тетяни, Іваниха Дубиха. Вона вдова, але найкраща на все село хазяйка; її поважають і навіть трохи побоюються. Неговірка, сувора й дещо навіть черства, вона нагадує мужчину.

Сильним характером наділена також її дочка Тетяна. Це ніцшеанська надлюдина, що виділяється з натовпу. Серед інших селянських дівчат вона вирізняється своєю красою, розумом, гордовитістю та багатством. Вона, подібно до Наталки з "Царівни", самозакохана й називає себе "Туркиня" за чорне волосся, розпущене по плечах та золоті сережки у вухах. "Я - Туркиня! Наше копане погоне до себе, як "Я - Царівна!" повторювала до себе Наталка, маючи насправді на увазі: "Я - найкраща за

вас усіх!", її стосунки із Грицем - це повне над ним панування (знову-таки, як Царівна!). Вона довго тримає його на відстані, доводить його до відчаю своєю неприступністю й закохує в себе до безтями.

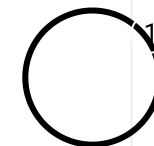
Але вона все-таки сприймає себе як об'єкт, як красиву та дорогоцінну іграшку, що має дістатися лише володарю з винятковими чеснотами, скажімо, шляхетністю, вродою чи багатством. "Він мене не візьме, ніколи не візьме!" - в розпачі скрикує Тетяна до Маври, на мить забуваючи, що горда Туркиня не може бути "взята". Момент здобуття-завоювання Туркині відтягнуто в повісті якомога далі, на самий кінець, бо за ним - нічого: неприступну фортецю взято, і дія втрачає свою напругу. Тетяна гине, попередньо отруївши-таки Гриця за Мавриними наuczаннями: "В неділю рано зілля копала, в понеділок - пополокала, у вівторок зілля варила, а в середу рано милого напоїла. "

На народному матеріалі написано також новелу "Некультурна". Це "история крестьянки-гуцулки, эмансипированной не по теории, а по рассудку", - писала Леся Українка про "Некультурну" в статті "Малороссийские писатели на Буковине". Героїня новели - селянка Параска, що живе сама і так, як вона хоче. "Сама з себе веселію" (2, 399), - каже вона. Параска - удова й не має дітей. Удруге заміж вона не хоче. На запитання, чому відмовила черговому залицяльнику, Параска відповідає: "Не мала волі до нього". Вона вправна до роботи, хоча "сама тонка, майже ніжно збудована". Але "по її дрібних руках не був би ніхто надіявся мужеської сили" (2, 404). Вона не любить жіночої праці та хатньої роботи. Завдяки фізичній силі Параска може постояти за себе. Як тигриця, вона бореться з чабаном, що хотів її зґвалтувати, і перемагає. Вона нікого не боїться. "Або я в парі прийшла на світ, щоб кого боятися?" - приводить вона аргумент, який важко спростувати.

Жіночі типи, витворені Кобилянською, є художнім виразом її феміністичного світогляду й світопочування. Героїні її дуже нагадують саму письменницю - з її палкою натурою, категоричністю, ніцшеанством та самозакоханістю.

Кобилянська фемінізм український літературний сучасний?

Наши эксперты готовы помочь!

Література

1. Кобилянська О. Слова зворушеного серця. - К., 1982. - С.78. Далі зазначаємо в тексті сторінку.
2. Bohachevska-Chomiak M. Feminists Despite Themselves: Women in Ukrainian Community Life. 1884-1939. - Edmonton. - 1988. - P.108.
3. Кобилянська О. Твори: У 2-х т. - К., 1982. - Т.2. - С.145. Далі зазначаємо в тексті том і сторінку.
4. Українка Леся. Збір. творів: У 12-ти т. - К., 1978. - Т.11. - С.145.
5. Там само. - С.443.

Размещено на Allbest.ru

...

**СТАТЬЯ ""БУТИ СОБІ ЦІЛЛЮ!" ФЕМІНІСТИЧНА ПРОБЛЕМАТИКА
ПРОЗИ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ"
СКАЧАТЬ(/LITERATURE/C00801439.HTML)**

Подобные документы

Ольга

Кобилянська(<http://knowledge.allbest.ru/literature/3c0b65625b2ad68b4c53a8942120>)

Біографічний нарис відомої української письменниці Ольги Кобилянської, значення ідеї жіночої емансипації в творах митця. Аналіз найвизначніших оповідань Кобилянської, їх феміністичне підґрунтя. Особливості стилю написання новелістики письменниці.

Нужна помощь с учёбой?

Наши эксперты готовы помочь!

контрольная работа [36,6 К], добавлен 06.10.2009

Кобилянська Ольга**Юліанівна(<http://knowledge.allbest.ru/literature/3c0b65625a3bd78a4c43a89421216d5>**

Коротка біографічна довідка з життя письменниці. Тематика творів та основні мотиви у роботах Кобилянської періоду Першої світової війни та часів боярсько-румунської окупації Північної Буковини. Мотиви "землі" в соціально-побутовому оповіданні "Вовчиха".

презентація [201,2 К], добавлен 04.03.2012

Ольга Кобилянська. Життєвий і творчий**шлях(http://knowledge.allbest.ru/literature/3c0b65635b3bc78a4d43b89421206d26_0**

Знайомство Ольги Кобилянської з українським письменником Миколою Устияновичем. Активна участь письменниці у феміністичному русі. Тема інтелігенції у творчості Кобилянської. Зображення життя села, його соціально-психологічних і морально-етичних проблем.

презентація [3,9 М], добавлен 23.10.2013

Життєвий і творчий шлях Ольги**Кобилянської(<http://knowledge.allbest.ru/literature/2c0a65625b3ad68a5d43b894212>**

Біографія талановитої письменниці-демократки Ольги Юліанівни Кобилянської (1863—1942), розвиток наукових і мистецьких інтересів, характеристика її творів, вплив на них О. Маковея, дружба з Л. Українкою. Діяльність "Товариства руських жінок на Буковині".

реферат [22,0 К], добавлен 12.11.2009

Початки українського фемінізму за повістю Ольги Кобилянської "Людина"**(http://knowledge.allbest.ru/literature/3c0a65625b3ac78b5d43b88421306d26_0.html)**

Наши эксперты готовы помочь!

Зародження українського емансипаційного руху на теренах України та його реалізація у творах тогочасних авторів. Проблеми емансипації у повісті О. Кобилянської "Людина". "Нова жінка" Кобилянської – людина сильна, спроможна на одинокий виклик суспільству.

курсовая работа [49,4 К], добавлен 27.03.2013

ДРУГИЕ ДОКУМЕНТЫ, ПОДОБНЫЕ ""БУТИ СОБІ ЦІЛЛЮ!"
ФЕМІНІСТИЧНА ПРОБЛЕМАТИКА ПРОЗИ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ"
(HTTP://ALLBEST.RU/O-
3C0B65635A2AC78B5D43A89421316C26.HTML).

РАБОТА, КОТОРУЮ ТОЧНО ПРИМУТ

[Сколько стоит?](#)

(<http://multiwork.online/newland?from=link5>).

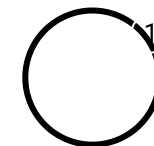
[ГЛАВНАЯ\(HTTP://ALLBEST.RU/\)](#) [РУБРИКИ\(/\)](#) [ПО АЛФАВИТУ\(/\)](#)

[ВЕРНУТЬСЯ В НАЧАЛО СТРАНИЦЫ](#)

[ВЕРНУТЬСЯ К НАЧАЛУ ТЕКСТА](#)

[ВЕРНУТЬСЯ К ПОДОБНЫМ РАБОТАМ](#)

Нужна помощь с учёбой?
 Наши эксперты готовы помочь!

© 2000 — 2021, ООО «Олбест»
Все права защищены

Нужна помощь с учёбой?
Наши эксперты готовы помочь!

